

Vista de Cardona i les Salines el 1907
(Arxius A. Bastardes, Sèrie R núm 344, 1907)

ENCLAVAMENT ESTRATÈGIC

La sal sempre ha estat un mineral molt preuat, gràcies a les seves propietats per conservar els aliments com a element bàsic de la dieta. Antics escrits recullen que els conreus i animals de Cardona creixien més forts gràcies als nutrients que la sal aportava a la terra.

Gràcies a la presència de sal en superfície, a diferència de les altres poblacions que avui en dia extreuen sal, Cardona es converteix ja des dels temps dels ibers en un punt estratègic per tenir el control de la sal i poder comercialitzar amb ella.

La vila creix progressivament durant l'edat mitjana com a conseqüència de certs privilegis otorgats a canvi de sal i així Cardona esdevé una població de gran importància dins de la Corona d'Aragó.

Propaganda adobe de potassa
(A. Gares, L'enginyer Emili Vlader i el desenvolupament de la corca potàssica catalana, 2006)

Fàbrica ERCROSS el 1933 (arxius històrics de Cardona)

EXPLOTACIÓ INDUSTRIALITZADA DE LA SAL

L'arribada de la Revolució industrial s'oposa la creació de colònies tèxtils per la proximitat del riu Cardener i coincideix en el moment que Cardona recupera el dret sobre la sal abolits des de l'època de Felip V. El pagament dels deutes acumulats durant 174 anys s'origina una regeneració i augt econòmic.

A principis del segle XX Cardona es torna a centrar en l'explotació de la sal com a font principal gràcies als canvis impulsats per Emili Vlader, que fa subterrànies i industrialitza molt més l'explotació de les salines fent-les més eficients. Al mateix temps es troben sales potàssiques i això permet que Cardona pugui competir amb el gran llovi alemany. La descoberta de la potassa s'origina la minerització del territori i un augt demogràfic sense precedents. Apareixen colònies mineres i la població es dedica majoritàriament a la mineria.

A finals de segle les mines d'extracció de potassa llanquen degut a les dificultats per l'explotació del material. Cardona al tenir una única indústria tant potent el set tancament comporta una crisi i disminució de la població sense precedents.

A l'actualitat Cardona es reinventa i la peculiaritat de la sal esdevé el principal atractiu turístic. Al llarg de la seva història s'observa que Cardona ha esdevingut gràcies a la presència exclusiva del diapiir salí.

Escut de Cardona

Presència d'aigua a les Salines a cel obert 1907

Construcció del castell Alberto el 1926
(arxius històrics de Cardona)

Explotació de la sal a cel obert. Metode emprat fins l'arribada d'Emili Vlader
(arxius fotogràfics centre excursionista de Catalunya, F. Borrás, 1886)

Explotació subterrània de les mines Pou del Duc, obertes per a la recerca de potassa.
Les mines van estar en actiu fins el 1934 quan es va inundar per topar-se amb un aguller.

Treballa a les mines subterrànies el 1929
(arxius històrics de Cardona, Foto mines de Cardona, L. Rozas, 1929)

PRIMERS POBLATS IBERS
Enclavament estratègic per la proximitat de la sal, preuada per ser conserva natural

COMERCIALIZACIÓ DE LA SAL
Restes arqueològiques d'espais on es guardava i es comercialitzava amb la sal en una antiga ciutat romana

OCUPACIÓ FRANCA DE CARDONA
Es restaura la fortalesa que existint Mostra de la importància de tenir el domini de la sal.

PRIMERA CARTA DE POBLACIÓ
Es reconeix Cardona com a ciutat d'emplantament estratègic amb dret a mercat i moneda pròpia.

PAGA SETMANAL A CANVI DE SAL
CONSTRUCCIÓ PRIMERES MURALLS

DRET SOBRE LA SAL
Els senyors feudals paguen 800 sous a l'any la canvi de sal. Els habitants la poden extreure gratuïtament certs dies

IRUPCIÓ PESTE NEGRA
Crisi demogràfica i econòmica, finalització de l'auge de Cardona.

FINALITZACIÓ MURALLS GÒTIQUES
Grans espais buits que no es van arribar a omplir per la devallada demogràfica.

DUCAT DE CARDONA
Arriba a la categoria de Ducat i els canvis de propietat de les famílies més importants de la Corona d'Aragó.

ABOLICIÓ DEL DRET A LA SAL
Cardona va ser l'últim reduir de la resistència en la guerra de successió. Felip V va abolir el dret a la sal i la implantació del dret de nova planta.

INDUSTRIALITZACIÓ TÈXTEL
PLAÇOLS i POUS DE POBRES A LA SAL. S'inverteix en tancament, electricitat.)

EXPLOTACIÓ SUBTERRÀNIA
Per ser més competitiu al mercat
TROBALLA SALS POTÀSSIQUES
CREACIÓ DE POUS I OBRERIES
Creixement de Cardona amb treballadors vinguts d'arreu de l'estat espanyol.

MERCANTILITZACIÓ DELS PROCEDIS
I la crisi fàcti disminueix la població.
TANCAMENT DE LA MINA DE POTASSA
OBRERTURA MANLLA AL TRUQUE

s. IV a C

s. I a C

719

986

1103

1276

1346

1420

1481

1714

1862

1886

1902

1912

1937

1970

1980

1997

2019